

Funkcjonowanie samorządu terytorialnego w ramach regulacji Tarczy Antykryzysowej

dr Norbert Szczęch,
Instytut Administracyjno-Ekonomiczny,
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie

Celem niniejszego opracowania jest syntetyczne przedstawienie zmian prawnych związanych z wprowadzeniem tzw. Tarczy Antykryzysowej w związku z epidemią COVID-19 (zarówno tzw. Tarczy 1.0 jak i Tarczy 2.0), które mają wpływ na funkcjonowanie samorządu terytorialnego.

1. Odbywanie posiedzeń przy użyciu środków komunikacji elektronicznej

Organy kolegialne administracji publicznej mogą – w szczególności uzasadnionych przypadkach – odbywać posiedzenia przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, co obejmuje w szczególności transmisję posiedzenia oraz wielostronną komunikację w trybie rzeczywistym, z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa.

Tarcza antykryzysowa wprowadziła również możliwość podejmowania rozstrzygnięć przez kolegialny organ administracji publicznej w trybie obiegowym. Rozstrzygnięcia, w tym uchwały, mogą być podejmowane z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość lub korespondencyjnie.

Inny przepis precyzuje, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii organy stanowiące oraz działające kolegialnie organy: wykonawcze w jednostkach samorządu terytorialnego, w związkach jednostek samorządu terytorialnego, w związku metropolitalnym, w regionalnych izbach obrachunkowych oraz samorządowych kolegiach odwoławczych mogą zwoływać i odbywać obrady, sesje, posiedzenia, zgromadzenia lub inne formy działania właściwe dla tych organów w formie zdalnej.

Obradowanie w zdalnym trybie zarządza osoba uprawniona do przewodniczenia danemu organowi.

Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do kolegialnych organów wewnętrznych, takich jak komisje oraz zespoły.

Podstawa prawna:

Art. 15zzzi. i art. 15zzx. Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567 i 568):

1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kolegialne organy administracji publicznej mogą zdecydować o odbyciu swoich posiedzeń przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, co obejmuje w szczególności:

1) transmisję posiedzenia w czasie rzeczywistym pomiędzy uczestnikami posiedzenia danego organu,

2) wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy posiedzenia danego organu mogą wypowiadać się w toku jego posiedzenia;

– z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, kolegialny organ administracji publicznej może podejmować rozstrzygnięcia także w trybie obiegowym.

Art. 15zzx. 1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego oraz działające kolegialnie organy: wykonawcze w jednostkach samorządu terytorialnego, w związkach jednostek samorządu terytorialnego, w związku metropolitalnym, w regionalnych izbach obrachunkowych oraz samorządowych kolegiach odwoławczych mogą zwoływać i odbywać obrady, sesje, posiedzenia, zgromadzenia lub inne formy działania właściwe dla tych organów, a także podejmować rozstrzygnięcia, w tym uchwały, z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość lub korespondencyjnie (zdalny tryb obradowania).

2. Obradowanie w zdalnym trybie zarządza osoba uprawniona do przewodniczenia danemu organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz innemu organowi działającemu kolegialnie.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do kolegialnych organów wewnętrznych, takich jak komisje oraz zespoły, działających w organach stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz organach działających kolegialnie.

2. Obowiązek samorządu terytorialnego wykonywania poleceń wydawanych przez wojewodę lub Prezesa Rady Ministrów

Organy samorządu terytorialnego, samorządowe osoby prawne oraz samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mają obowiązek wykonywać polecenia wydawane przez wojewodę lub Prezesa Rady Ministrów.

Polecenia te są wydawane w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, w drodze decyzji administracyjnej i podlegają natychmiastowemu wykonaniu z chwilą ich doręczenia lub ogłoszenia oraz nie wymagają uzasadnienia.

Polecenia mogą być wydawane nie tylko w formie pisemnej, telefonicznie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej albo innych środków łączności, ale także ustnie. Istotne okoliczności takiego załatwienia sprawy powinny być utrwalone w formie protokołu (art. 11 ust. 10).

Polecenia powyższe nie mogą dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej, czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych oraz czynności z zakresu ścigania wykroczeń.

Kompetencja do wstrzymania natychmiastowego wykonania poleceń wojewody przysługuje właściwemu ministrowi, który występuje wówczas ze stosownym wnioskiem do Prezesa Rady Ministrów.

Zadania nałożone w powyższym trybie są realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania zleczone z zakresu administracji rządowej (ust. 12).

W tekście podlegającym powyższej nowelizacji, po słowach „osobowości prawnej” znajdował się tekst „w związku z przeciwdziałaniem COVID-19.”, który został usunięty niniejszą nowelizacją. Usunięcie tego uszczegółowienia stanowi ewidentne wzmocnienie uprawnień wojewody wobec organów samorządu terytorialnego, samorządowych osób prawnych oraz samorządowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej. O ile na dotychczasowym gruncie prawnym można byłoby ewentualnie zakwestionować dane polecenie wojewody jako nieposiadające związku

z COVID-19 i zażądać jego wykazania, o tyle obecnie przedstawienie i uzasadnienie takiego związku nie jest konieczne. Stosownie do ust. 3 powyższego artykułu, polecenia takie może też wydawać Prezes Rady Ministrów. Dodany nowelizacją ust. 4 stanowi, że polecenia, o których mowa w ust. 1–3, są wydawane w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, w drodze decyzji administracyjnej i podlegają natychmiastowemu wykonaniu z chwilą ich doręczenia lub ogłoszenia oraz nie wymagają uzasadnienia.” Jest to klauzula ogólna, wprowadzająca domniemanie, że wszystkie takie polecenia wydawane są w związku z epidemią koronawirusa.

Podstawa prawna:

Art. 73 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2:

W ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567 i 568) wprowadza się następujące zmiany:

10) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. Wojewoda może wydawać polecenia obowiązujące wszystkie organy administracji rządowej działające w województwie, państwowe osoby prawne, organy samorządu terytorialnego, samorządowe osoby prawne oraz samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. O wydanych poleceniach wojewoda niezwłocznie informuje właściwego ministra.[...]

3. Prezes Rady Ministrów może, z własnej inicjatywy, wydawać polecenia obowiązujące podmioty, o których mowa w ust. 1 i 2. Wydając polecenie wobec przedsiębiorcy Prezes Rady Ministrów może wyznaczyć organ odpowiedzialny za zawarcie umowy.

4. Polecenia, o których mowa w ust. 1–3, są wydawane w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, w drodze decyzji administracyjnej i podlegają natychmiastowemu wykonaniu z chwilą ich doręczenia lub ogłoszenia oraz nie wymagają uzasadnienia.[...]

9. Polecenia, o których mowa w ust. 1–3, nie mogą dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej, a także nie mogą dotyczyć czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych oraz czynności z zakresu ścigania wykroczeń.

10. Polecenia, o których mowa w ust. 1–3, mogą być wydawane także ustnie, pisemnie w formie adnotacji, telefonicznie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344) lub za pomocą innych środków łączności. Istotne okoliczności takiego załatwienia sprawy powinny być utrwalone w formie

protokołu.

11. Właściwy minister może wstrzymać wykonanie poleceń, o których mowa w ust. 1, i wystąpić z wnioskiem do Prezesa Rady Ministrów o rozstrzygnięcie sporu, przedstawiając jednocześnie stanowisko w sprawie.

12. Zadania nałożone w trybie, o którym mowa w ust. 1, są realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.”

3. Stan niezdolności do wykonywania zadań

Tarcza antykryzysowa przewiduje, że gdy urząd administracji publicznej lub inny podmiot wykonujący zadania publiczne stanie się niezdolny do ich wykonywania w całości lub w części, wojewoda może powierzyć wykonywania tych zadań w tym zakresie i w określonym terminie innemu urzędowi administracji publicznej lub podmiotowi wykonującemu zadania publiczne należącego do grupy takich samych urzędów lub podmiotów.

Wykonywanie tych zadań odbywa się na koszt urzędu lub innego podmiotu wykonującego zadania publiczne, od których te zadania zostały przejęte do wykonywania.

Przepis ten ma zastosowanie w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

Podstawa prawna:

Art. 15zzy. Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567 i 568):

1. W przypadku, gdy w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii urząd administracji publicznej lub inny podmiot wykonujący zadania publiczne stanie się niezdolny do wykonywania zadań w całości albo w części, wojewoda może w drodze zarządzenia powierzyć wykonywanie zadań tego urzędu lub podmiotu, w całości albo w części, w określonym terminie, innemu urzędowi administracji publicznej lub podmiotowi wykonującemu zadania publiczne.

2. Powierzenie wykonywania zadań urzędu administracji publicznej lub innego podmiotu, o którym mowa w ust. 1, może odbywać się w grupie takich samych urzędów administracji publicznej lub takich samych podmiotów wykonujących zadania publiczne.

3. Urząd administracji publicznej lub podmiot wykonujący zadania publiczne, któremu wojewoda powierzył wykonywanie zadań w trybie ust. 1 wykonuje te zadania na koszt urzędu administracji publicznej lub innego podmiotu wykonującemu zadania publiczne, od których przejął te zadania do wykonywania.

4. Przepisy ust. 1–3 nie mają zastosowania do urzędów naczelnych i centralnych organów władzy publicznej.

4. Przejęcie zadań i kompetencji wójta w przypadku choroby przez jego zastępcę

Tarcza antykryzysowa wprowadziła przepis upoważniający i zobowiązujący zarazem zastępcę wójta, burmistrza lub prezydenta miasta do przejęcia jego zadań i kompetencji w przypadku przemijającej przeszkody w ich wykonywaniu, spowodowanej niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej do 30 dni.

Przepis ten ma zastosowanie w okresie teŝe niezdolności do pracy.

Jeśli w danej gminie powołano więcej, niż jednego zastępcę wójta, jego obowiązki przejmuje pierwszy zastępca.

Przepis ten obowiązuje wyłącznie w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

Podstawa prawna:

Art. 15zzz. Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567 i 568):

W przypadku przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji wójta, burmistrza, prezydenta miasta, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, spowodowanej niezdolnością do pracy z powodu choroby trwającej do 30 dni, jego zadania i kompetencje, w okresie tej niezdolności do pracy, przejmuje zastępca, a w gminach, w których powołano więcej niż jednego zastępcę – pierwszy zastępca.

5. Przeniesienie pracownika samorządowego do wykonywania innej pracy w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

Istotną regulacją Tarczy Antykryzysowej jest możliwość przeniesienia pracownika samorządowego do wykonywania innej pracy, niż określona w umowie o pracę, zgodnej z jego kwalifikacjami, w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej.

Przeniesienie to może być dokonane jedynie za zgodą pracownika samorządowego i ma charakter tymczasowy.

Dokonyje się go w drodze porozumienia pomiędzy jednostką, która dotychczas zatrudniała pracownika samorząd-

dowego i jednostką przejmującą. Przepis poniższy określa szczegółowo obligatoryjną treść takiego porozumienia.

Warunkiem zastosowania niniejszej instytucji prawnej jest brak przesłanki naruszenia ważnego interesu jednostki, która dotychczas zatrudniała pracownika samorządowego, oraz wystąpienie przesłanki zaistnienia ważnych potrzeb po stronie jednostki przejmującej.

Okres powyższego przeniesienia nie może być dłuższy niż do 30 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

Podstawa prawna:

Art. 15zzz1. Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567 i 568):

1. *W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, pracownika samorządowego, o którym mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282) można tymczasowo przenieść, za jego zgodą, do wykonywania innej pracy, niż określona w umowie o pracę, zgodnej z jego kwalifikacjami, w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej, o której mowa w art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tej samej lub innej miejscowości, jeżeli nie narusza to ważnego interesu jednostki, która dotychczas zatrudniała pracownika samorządowego, oraz przemawiają za tym ważne potrzeby po stronie jednostki przejmującej.*

2. *Okres wykonywania pracy, o której mowa w ust. 1, nie może być dłuższy niż do 30 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.*

3. *Przeniesienia dokonuje się w drodze porozumienia jednostek, o których mowa w ust. 1, zawierającego w szczególności:*

- 1) *wskazanie podstawy prawnej przeniesienia;*
- 2) *dane pracownika i jego kwalifikacje oraz dotychczasowe stanowisko pracy;*
- 3) *określenie nowego stanowiska pracy;*
- 4) *określenie daty, z jaką nastąpi przeniesienie, rozpoczęcie i zakończenie świadczenia pracy;*
- 5) *informacje o wynagrodzeniu, w wysokości nie niższej niż dotychczasowe;*
- 6) *oświadczenie, że przeniesienie nie narusza ważnego interesu jednostki, która dotychczas zatrudniała pracownika;*
- 7) *wskazanie potrzeb jednostki przyjmującej uzasadniających przeniesienie;*
- 8) *określenie zasad odpowiedzialności jednostki, która dotychczas zatrudniała pracownika i jednostki przyjmującej za zobowiązania wynikające ze stosunku pracy.*

6. Liberalizacja rygorów finansowych samorządu terytorialnego

Organy samorządu terytorialnego: wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu lub zarząd województwa zostały między innymi upoważnione do dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków budżetowych, w tym do przenoszenia wydatków pomiędzy poszczególnymi działami klasyfikacji budżetowej, dokonywania zmian w wieloletniej prognozie finansowej, dokonywania zmian przeznaczenia rezerwy celowej, utworzenia nowej rezerwy celowej, dokonywania zmian limitu zobowiązań, przekazywania niektórych uprawnień innym jednostkom organizacyjnym jednostki samorządu terytorialnego, dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków związanych ze środkami europejskimi.

Wspomniane w poniższym przepisie czynności, o których mowa w art. 258 ust. 1 pkt 2–4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych dotyczą przekazania niektórych uprawnień do dokonywania przeniesień planowanych wydatków innym jednostkom organizacyjnym jednostki samorządu terytorialnego; przekazania uprawnień innym jednostkom organizacyjnym jednostki samorządu terytorialnego do zaciągnięcia zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy; dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków związanych ze: zmianą kwot lub uzyskaniem płatności przekazywanych z budżetu środków europejskich, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu, zmianami w realizacji przedsięwzięcia finansowanego z udziałem środków europejskich albo środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, o ile zmiany te nie pogorszą wyniku budżetu; zwrotem płatności otrzymanych z budżetu środków europejskich.

Niektóre z tych możliwości zostały obwarowane przesłanką obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii i związanego z tym ryzyka istotnego naruszenia terminów i warunków realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego.

Podstawa prawna:

Art. 15zn. oraz art. 15zo. Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567 i 568):

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu lub zarząd województwa może:

1) dokonać zmian w planie dochodów i wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w tym dokonać przeniesień wydatków między działami klasyfikacji budżetowej;

2) dokonać czynności, o których mowa w art. 258 ust. 1 pkt 2–4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;

3) dokonać zmian w wieloletniej prognozie finansowej oraz w planie wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego związanych z wprowadzeniem nowych inwestycji lub zakupów inwestycyjnych przez jednostkę, o ile zmiana ta nie pogorszy wyniku budżetu tej jednostki;

4) dokonać zmiany przeznaczenia rezerwy celowej utworzonej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego bez uzyskania opinii komisji właściwej do spraw budżetu organu stanowiącego tej jednostki. Przepisu art. 259 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się;

5) tworzyć nową rezerwę celową bez uzyskania opinii komisji właściwej do spraw budżetu organu stanowiącego tej jednostki, przenosząc do niej zablokowane kwoty wydatków na podstawie art. 260 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Przepisów art. 259 ust. 3 i art. 260 ust. 4 tej ustawy nie stosuje się;

6) dokonać zmiany limitu zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, polegających na zwiększeniu limitu zobowiązań, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 tej ustawy.

Art. 15zo. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii i związanego z tym ryzyka istotnego naruszenia terminów i warunków realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego:

1) wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu lub zarząd województwa może dokonać zmian i czynności, o których mowa w art. 15zn pkt 1 i 2,

2) zaciągnięcie lub wyemitowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań, o których mowa w art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, nie wymaga uzyskania opinii regionalnej izby obrachunkowej o możliwości spłaty zobowiązań, o ile zobowiązania te były przewidziane w prognozie kwoty długu i jednostka uzyskała pozytywną opinię regionalnej izby obrachunkowej o tej prognozie

– do odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

7. Możliwość udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości

Rada gminy może w formie uchwały wprowadzić zwolnienia z podatku za część roku 2020 od nieruchomości, gruntów,

budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności wskazanym grupom przedsiębiorców oraz organizacjom pozarządowym i innym podmiotom wymienionym w poniższym przepisie, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

Podstawa prawna:

Art. 15p. Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567 i 568), w brzmieniu znowelizowanym przez Tarczę 2.0:

1. Rada gminy może wprowadzić, w drodze uchwały, za część roku 2020, zwolnienia z podatku od nieruchomości: gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

„2. W uchwale, o której mowa w ust. 1, rada gminy może wprowadzić również zwolnienia od podatku od nieruchomości gruntów, budynków i budowli zajętych na prowadzenie działalności przez:

1) organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz

2) podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy, o której mowa w pkt 1

– których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

8. Możliwość przedłużania terminów płatności rat podatku od nieruchomości

Innym instrumentem możliwym do zastosowania wobec wskazanych grup przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych podmiotów wymienionych w poniższym przepisie, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 – jest możliwość przedłużenia terminów płatności rat podatku od nieruchomości, płatnych w kwietniu, maju i czerwcu 2020 r.,

Przedłużenie płatności zostaje podjęte w formie uchwały rady gminy.

Przedłużenie to nie może jednak sięgać dalej niż do dnia 30 września 2020 r.

Podstawa prawna:

Art. 15q. Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567 i 568), w brzmieniu znowelizowanym przez Tarczę 2.0:

1. Rada gminy może przedłużyć, w drodze uchwały, wskazanym grupom przedsiębiorców, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19, terminy płatności rat podatku od nieruchomości, płatnych w kwietniu, maju i czerwcu 2020 r., nie dłużej niż do dnia 30 września 2020 r.;

2. W uchwale, o której mowa w ust. 1, rada gminy może przedłużyć terminy płatności rat, o których mowa w ust. 1, również:

1) organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz

2) podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy, o której mowa w pkt 1

– których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

9. Udzielanie innych ulg finansowych przez organy samorządu terytorialnego

Starosta lub prezydent miasta na prawach powiatu wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej może bez zgody wojewody umorzyć w całości lub w części, a także odroczyć lub rozłożyć na raty spłatę należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez starostę wykonującego zadanie z zakresu administracji rządowej albo ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa, wynikających z tytułu oddania nieruchomości w najem, dzierżawę lub użytkowanie, przypadających za okres stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

Istnieje także możliwość odstąpienia od dochodzenia należności, bez zgody wojewody, na wniosek podmiotu, którego płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

Z kolei organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o odstąpieniu od dochodzenia należności o charakterze cywilnoprawnym przypadających jednostce samorządu terytorialnego lub jej

jednostkom budżetowym, samorządowym zakładom budżetowym oraz samorządowym instytucjom kultury w stosunku do podmiotów, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 i które złożą wniosek o odstąpienie od dochodzenia należności. Do czasu podjęcia tej uchwały wójt, burmistrz, prezydent miasta, zarząd powiatu albo zarząd województwa może postanowić o odstąpieniu od dochodzenia należności.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może określić zasady udzielania ulg z powołaniem się na art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, dotyczącego przypadków uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym. Dopóki to nie nastąpi, należności te mogą być umarzone, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, zarząd powiatu albo zarząd województwa.

Podstawa prawna:

Art. 15zzze., art. 15zzzf. oraz art. 15zzzg. Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567 i 568):

1. Należności pieniężne, o których mowa w art. 12a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, z tytułu oddania nieruchomości w najem, dzierżawę lub użytkowanie, przypadające za okres stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, mogą być umarzone w całości albo w części lub ich spłata może być odraczana lub rozkładana na raty przez starostę lub prezydenta miasta na prawach powiatu, wykonujących zadania z zakresu administracji rządowej, bez zgody wojewody.

2. Starosta lub prezydent miasta na prawach powiatu wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej bez zgody wojewody może odstąpić od dochodzenia należności, o których mowa w ust. 1, na wniosek podmiotu, którego płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.[...]

Art. 15zzzf. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o odstąpieniu od dochodzenia należności o charakterze cywilnoprawnym przypadających jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym, wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w stosunku do podmiotów, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19 i które złożą wniosek o odstąpienie od dochodzenia należności.

Art. 15zzzg. 1. Do czasu określenia przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego zasad udzielania ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, dotyczących należności pieniężnych z tytułu oddania nieruchomości w najem, dzierżawę lub użytkowanie przypadających za okres stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym, wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13 tej ustawy, należności te mogą być umarzone, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, zarząd powiatu albo zarząd województwa.

2. Do czasu podjęcia uchwały, o której mowa w art. 15zzzf, wójt, burmistrz, prezydent miasta, zarząd powiatu albo zarząd województwa może postanowić o odstąpieniu od dochodzenia należności, o których mowa w ust. 1, na wniosek podmiotu, którego płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19.

10. Zmiany dotyczące doręczeń

Tarcza Antykryzysowa przewiduje zasadnicze zmiany w dokonywaniu doręczeń. Zawieszona zostaje instytucja prawna tzw. fikcji prawnej doręczenia: kiedy wobec niezastania adresata pozostawia mu się awizo z informacją o możliwości odbioru pisma w placówce pocztowej lub urzędzie, zaś adresat tego pisma nie odbiera.

W zmienionym stanie prawnym pisma takiego nie można uznać za doręczone, jeśli jego termin odbioru przypadają w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

Po zniesieniu tych stanów, należy odczekać kolejne 14 dni, aby uznać pismo za doręczone.

Nie dotyczy to jednak szeregu postępowań wymienionych w poniższym przepisie, do których stosuje się dotychczasowe zasady doręczeń.

Tarcza 2.0 wprowadziła instytucję tzw. doręczeń hybrydowych. Poczta Polska do 30 września 2020 r. ma świadczyć usługę pocztową w postaci przejęcia przesyłki poleconej, zeskanowania pisma i doręczenia go w postaci elektronicznej. Jest ona przeznaczona dla podmiotów posiadających profil zaufany. Warunkiem zastosowania tej procedury jest wyrażenie zgody przez adresata. Datą doręczenia przesyłki jest data zapoznania się przez odbiorcę z dokumentem zamieszczonym na skrzynce elektronicznej adresata. W razie braku zapoznania się dokument uznaje się za doręczony po upływie 14 dni od zamieszczenia dokumentu. Przepisów tych nie stosuje się do przesyłek wysyłanych do ani wysyłanych przez:

sądy i trybunały, prokuraturę i inne organy ścigania oraz przez komornika sądowego.

Podstawa prawna:

Art. 98. Ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 695):

1. Nieodebranych pism podlegających doręczeniu za potwierdzeniem odbioru przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, których termin odbioru określony w zawiadomieniu o pozostawieniu pisma wraz z informacją o możliwości jego odbioru przypadają w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, nie można uznać za doręczone w czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz przed upływem 14 dni od dnia zniesienia tych stanów.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

1) postępowań w sprawach, o których mowa w art. 15f ust. 9 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych;

2) postępowań, o których mowa w dziale IIIB ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, z późn. zm.26));

3) kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej oraz postępowań podatkowych, jeżeli kontrole lub postępowania te wiążą się z podejrzeniem popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego;

4) przesyłek wysyłanych do ani wysyłanych przez:

a) sądy i Trybunały,

b) prokuraturę i inne organy ścigania,

c) komornika sądowego.

Art. 50 pkt 48) po art. 15zzu dodaje się art. 15zzu1–15zzu11 w brzmieniu:

„Art. 15zzu1. 1. Do dnia 30 września 2020 r. w ramach realizacji zadań przeciwdziałania COVID-19 powierza się operatorowi wyznaczonemu, o którym mowa w art. 3 pkt 13 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2188, z 2019 r. poz. 1051, 1495 i 2005 oraz z 2020 r. poz. 695), świadczenie usługi pocztowej, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 tej ustawy, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej na etapie doręczania.

2. Przez usługę pocztową, o której mowa w ust. 1, rozumie się przyjęcie przesyłki poleconej, a następnie jej przemieszczenie i doręczenie w postaci dokumentu elektronicznego do adresata bez konieczności składania własno-ręcznego podpisu.

3. Usługa pocztowa, o której mowa w ust. 1, jest przeznaczona dla podmiotów posiadających profil zaufany w rozumieniu art. 3 pkt 14 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 346, 568 i 695).

4. Przez przesyłkę poleconą rozumie się również przesyłkę poleconą z potwierdzeniem odbioru, pokwitowaniem odbioru albo elektronicznym potwierdzeniem odbioru.

Art. 15zzu2. 1. Do dnia 30 września 2020 r. ilekroć w przepisach prawa jest mowa o przesyłce poleconej w rozumieniu

w art. 3 pkt 22 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, albo o doręczaniu pisma za pokwitowaniem przez operatora pocztowego w rozumieniu tej ustawy, doręczenie takiej przesyłki może nastąpić przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, jeżeli adresat wyrazi na to zgodę i upoważni operatora wyznaczonego do obioru przesyłek poleconych celem ich przetworzenia i doręczenia w postaci dokumentów elektronicznych na skrzynkę elektroniczną adresata. W upoważnieniu adresat uzgadnia z operatorem wyznaczonym sposób postępowania z odebranymi przesyłkami poleconymi.

2. Datą doręczenia przesyłki jest data zapoznania się przez odbiorcę z dokumentem zamieszczonym na skrzynce elektronicznej adresata. W razie braku zapoznania się dokument uznaje się za doręczony po upływie 14 dni od zamieszczenia dokumentu.

3. Operator wyznaczony przesyła na adres elektroniczny wskazany przez adresata zawiadomienie zawierające informację, że doręczono na skrzynkę elektroniczną adresata dokument elektroniczny.

Art. 15zzu3. 1. Przepisu art. 15zzu1 nie stosuje się w przypadkach, gdy korespondencja nie może być doręczona ze względu na:

- 1) konieczność doręczenia niepodlegającego przekształceniu dokumentu utrwalonego w postaci innej niż elektroniczna lub rzeczy;
- 2) ważny interes publiczny, w tym istotne interesy państwa, a w szczególności jego bezpieczeństwo, obronność lub porządek publiczny;
- 3) opatrzenie tekstem plastycznym, odbitką pieczęci plastycznej, hologramem lub innym zabezpieczeniem, które nie może być odzwierciedlone w wyniku przekształcenia;
- 4) inne przyczyny techniczne.

2. Istnienie przesłanek wymienionych w ust. 1 ocenia nadawca.

Art. 15zzu4. Niniejsze przepisy mają zastosowanie do wszystkich przesyłek poleconych, o których mowa w art. 15zzu1 ust. 4, nadawanych na podstawie zawartych z operatorem wyznaczonym umów, bez względu na tryb w jakim zostały zawarte te umowy.

Art. 15zzu5. Dokument elektroniczny powstały w ramach realizacji usługi, o której mowa w art. 15zzu1 ust. 1, ma moc równą mocy dokumentu w postaci papierowej, z którego został przekształcony.

Art. 15zzu6. 1. Operator wyznaczony w ramach świadczenia usługi, o której mowa w art. 15zzu1 ust. 1:

- 1) jest obowiązany do zapewnienia jednoznacznej identyfikacji adresata będącego osobą fizyczną;
- 2) może zapewnić jednoznaczną identyfikację adresata lub osób uprawnionych do jego reprezentowania, w przypadku gdy adresat jest osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, o ile operator wyznaczony ma takie możliwości techniczne.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji na okres do dnia 30 września 2020 r. zapewnia adresatowi będącemu osobą fizyczną możliwość uwierzytelnienia w systemie operatora wy-

znaczonego za pomocą profilu zaufanego dla potrzeb korzystania z usługi, o której mowa w art. 15zzu1 ust. 1.

Art. 15zzu7. Operator wyznaczony świadczy usługę, o której mowa w art. 15zzu1 ust. 1, na podstawie regulaminu usługi. Regulamin, poza wymogami określonymi w ustawie z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe, określa zasady identyfikacji adresata oraz zasady odbioru przesyłek. [...]

Art. 15zzu9. W ramach doręczania, o którym mowa w art. 15zzu1, operator wyznaczony zapewnia:

- 1) w toku przekształcenia wykonanie z należytą starannością i jakością techniczną odwzorowania cyfrowego druku lub korespondencji zawartej w przesyłce listowej oraz koperty umożliwiające zapoznanie się z treścią dokumentu elektronicznego bez potrzeby weryfikacji tej treści z dokumentem w postaci papierowej;
- 2) integralność dokumentu elektronicznego wytworzonego w wyniku przekształcenia.

Art. 15zzu10. Przepisów art. 15zzu1–15zzu9 nie stosuje się do przesyłek wysyłanych do ani wysyłanych przez:

- 1) Sądy i Trybunały;
- 2) prokuraturę i inne organy ścigania;
- 3) komornika sądowego.

11. Zawieszenie biegu terminów materialnych i procesowych

Ustawodawca poświęcił tej kwestii dwa rozbudowane przepisy. Stosownie do pierwszego z nich, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 bieg przewidzianych przepisami prawa administracyjnego terminów nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

Dotyczy to terminów: 1) od zachowania których jest uzależnione udzielenie ochrony prawnej przed sądem lub organem; 2) do dokonania przez stronę czynności kształtujących jej prawa i obowiązki; 3) przedawnienia; 4) których niezachowanie powoduje wygaśnięcie lub zmianę praw rzeczowych oraz roszczeń i wierzytelności, a także popadnięcie w opóźnienie; 5) zawitych, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony; 6) do dokonania przez podmioty lub jednostki organizacyjne podlegające wpisowi do właściwego rejestru czynności, które powodują obowiązek zgłoszenia do tego rejestru, a także terminów na wykonanie przez te podmioty obowiązków wynikających z przepisów o ich ustroju.

Nie dotyczy to natomiast terminów wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego.

Stosownie natomiast do drugiego z przepisów, bieg terminów procesowych w postępowaniach administracyjnych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epide-

mii ogłoszonego z powodu COVID nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

Nie dotyczy to opiniowania i uzgadniania projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, projektu planu miejscowego oraz projektu uchwały ustalającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane oraz innych terminów wymienionych w poniższych przepisach.

Podstawa prawna:

Art. 15zrz. oraz art. 15zszs. Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567 i 568):

1. W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 bieg przewidzianych przepisami prawa administracyjnego terminów:

1) od zachowania których jest uzależnione udzielenie ochrony prawnej przed sądem lub organem,

2) do dokonania przez stronę czynności kształtujących jej prawa i obowiązki,

3) przedawnienia,

4) których niezachowanie powoduje wygaśnięcie lub zmianę praw rzeczowych oraz roszczeń i wierzytelności, a także popadnięcie w opóźnienie,

5) zawitych, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony,

6) do dokonania przez podmioty lub jednostki organizacyjne podlegające wpisowi do właściwego rejestru czynności, które powodują obowiązek zgłoszenia do tego rejestru, a także terminów na wykonanie przez te podmioty obowiązków wynikających z przepisów o ich ustroju

– nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

2. Wstrzymanie rozpoczęcia i zawieszenie biegu terminów, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy terminów w rozpoznawanych przez sądy sprawach wskazanych w art. 14a ust. 5, terminów w sprawach wyboru lub powołania organów, których kadencje są określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, terminów wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego oraz terminów w sprawach wniosków i pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego.

3. Właściwy organ, sąd lub podmiot może wezwać obowiązanego do dokonania czynności wynikających z przepisów prawa, w oznaczonym terminie i w zakresie, w jakim przepis ten zobowiązuje do dokonania czynności, jeżeli niepodjęcie czynności mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla

życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt, poważną szkodę dla interesu społecznego albo ze względu na groźącą niepowetowaną szkodę materialną. W takim przypadku obowiązany powinien wykonać obowiązek w oznaczonym terminie.[...]

5. Czynności dokonane w celu wykonania uprawnienia lub obowiązku w okresie wstrzymania rozpoczęcia albo zawieszenia biegu terminów, o których mowa w ust. 1, są skuteczne.

6. W okresie, o którym mowa w ust. 1, nie biegnie przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa, przestępstwa i wykroczenia skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia.

Art. 15zszs. 1. W okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID bieg terminów procesowych i sądowych w:

1) postępowaniach sądowych, w tym sądownoadministracyjnych,

2) postępowaniach egzekucyjnych,

3) postępowaniach karnych,

4) postępowaniach karnych skarbowych,

5) postępowaniach w sprawach o wykroczenia,

6) postępowaniach administracyjnych,

7) postępowaniach i kontrolach prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa,

8) kontrolach celno-skarbowych,

9) postępowaniach w sprawach, o których mowa w art. 15f ust. 9 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 847 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284),

10) innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw – nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

2. Wstrzymanie rozpoczęcia i zawieszenie biegu terminów, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy terminów w rozpoznawanych przez sądy sprawach wskazanych w art. 14a ust. 4 i 5, terminów w sprawach wyboru lub powołania organów, których kadencje są określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, terminów wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego oraz terminów w sprawach wniosków i pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego.

„2a. Wstrzymanie rozpoczęcia i zawieszenie biegu terminów, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy terminów:

1) opiniowania i uzgadniania projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, projektu planu miejscowego oraz projektu uchwały ustalającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane, przez organy, o których mowa odpowiednio w art. 11 pkt 5, art. 17 pkt 6, art. 37b ust. 2 pkt 3–7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;

2) opiniowania projektu gminnego programu rewitalizacji przez organy, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1398 oraz z 2019 r. poz. 730, 1696 i 2020);

3) o których mowa w art. 11 pkt 1, art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;

4) wydania decyzji, o których mowa w art. 59 ust. 1–2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;

5) o których mowa w art. 7 ust. 4, 5, 10–15 i 18 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. z 2020 r. poz. 219 i 471); [...]

3. Wstrzymanie i zawieszenie biegu terminów, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy kontroli i postępowań wskazanych odpowiednio w dziale V rozdziale 3 oddziale 3 oraz dziale VI rozdziale 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych. Prezes Krajowej Izby Odwoławczej, w porozumieniu z Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych, może określić, w drodze zarządzenia szczegółowe warunki organizacji pracy Krajowej Izby Odwoławczej związane z zapewnieniem prawidłowego toku jej urzędowania oraz stosowane środki zapewniające bezpieczeństwo, mając na względzie konieczność podejmowania działań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

„3a. Wstrzymanie i zawieszenie biegu terminów, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy kontroli i inspekcji oraz postępowań administracyjnych, prowadzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne i przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, jeżeli nieprowadzenie czynności kontrolnych lub inspekcyjnych oraz niewydanie decyzji mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt albo poważną szkodę dla interesu społecznego.”

4. W okresie, o którym mowa w ust. 1, organ, sąd lub podmiot, prowadzący odpowiednio postępowanie lub kontrolę, może wyznaczyć stronie termin do dokonania czynności lub zarządzić bieg terminu określonego ustawą z możliwością określenia go na czas dłuższy, niż przewidziany ustawą, jeżeli wymaga tego interes publiczny lub ważny interes strony albo kontrolowanego. Strona, uczestnik postępowania, kontrolowany i ich kontrahent oraz organ, do którego zwrócono się o zajęcie stanowiska w trybie art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, są obowiązani do dokonania czynności w wyznaczonym terminie, a w przypadku zarządzenia biegu terminu następują skutki, które ustawa wiąże z upływem terminu.”

5. W żądaniu, o którym mowa w ust. 4, organ, sąd lub podmiot, prowadzące odpowiednio postępowanie lub kontrolę, wskazują przyczyny wystąpienia z żądaniem.

6. W okresie, o którym mowa w ust. 1, nie przeprowadza się rozpraw ani posiedzeń jawnych, z wyjątkiem rozpraw i posiedzeń jawnych w sprawach określonych w art. 14a ust. 4 i 5.

7. Czynności dokonane w okresie, o którym mowa w ust. 1, w postępowaniach i kontrolach, o których mowa w ust. 1, są skuteczne.

8. Bieg terminu:

1) na milczące załatwienie sprawy,

2) w innej sprawie, w której brak wyrażenia przez organ sprzeciwu, wydania decyzji, postanowienia albo innego rozstrzygnięcia uprawnia stronę lub uczestnika postępowania do podjęcia działania, dokonania czynności albo wpływa na zakres praw i obowiązków strony lub uczestnika postępowania,

3) na wyrażenie przez organ stanowiska albo wydanie interpretacji indywidualnej, z wyjątkiem interpretacji indywidualnej, o której mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa

– nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na okres, o którym mowa w ust. 1.

8a. Wstrzymanie rozpoczęcia i zawieszenie biegu terminów, o których mowa w ust. 8, nie dotyczy terminów na:

1) przedstawienie stanowiska lub warunków, o którym mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;

2) zajęcie stanowiska lub wyrażenie opinii, o których mowa w art. 37b ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;

3) zajęcie lub wyrażenie stanowiska, o których mowa w art. 53 ust. 5 i 5c oraz art. 60 ust. 1a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;

4) przedstawienie opinii, o której mowa w art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji;

5) przekazanie opinii lub przedstawienie stanowiska, o których mowa w art. 7 ust. 13 i 15 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących; [...]

9. W okresie, o którym mowa w ust. 1, organ lub podmiot może z urzędu wydać odpowiednio decyzję w całości uwzględniającą żądanie strony lub uczestnika postępowania, zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu, wyrazić stanowisko albo wydać interpretację indywidualną w sprawach, o których mowa w ust. 3a.

10. W okresie, o którym mowa w ust. 1:

1) przepisów o bezczynności organów oraz o obowiązku organu i podmiotu, prowadzących odpowiednio postępowanie lub kontrolę, do powiadamiania strony lub uczestnika postępowania o niezakończonym w terminie postępowaniu nie stosuje się;

2) organom lub podmiotom prowadzącym odpowiednio postępowanie lub kontrolę nie wymierza się kar, grzywien ani nie zasądza się od nich sum pieniężnych na rzecz skarżących

za niewydanie rozstrzygnięć w terminach określonych przepisami prawa.

11. Zaprzestanie czynności przez sąd, organ lub podmiot, prowadzące odpowiednio postępowanie lub kontrolę, w okresie, o którym mowa w ust. 1, nie może być podstawą wywodzenia środków prawnych dotyczących bezczynności, przewlekłości lub naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

12. Przepisów ust. 1 i 8 nie stosuje się do postępowań administracyjnych i sądowych, w tym sądownoadministracyjnych, dotyczących infrastruktury telekomunikacyjnej w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne.”;

12. Obowiązek przekazywania zasobów informacyjnych i metadanych do centralnego repozytorium

Tarcza antykryzysowa rozszerzyła obowiązek przekazywania do centralnego repozytorium zasobów informacyjnych oraz metadanych opisujących ich strukturę. Do tej pory obowiązek ten nie dotyczył podmiotów samorządu terytorialnego. Na mocy nowelizacji został on rozszerzony na: 1) podmioty reprezentujące osoby prawne samorządu terytorialnego; 2) jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego; 3) podmioty reprezentujące lub inne osoby prawne, w których jednostki samorządu terytorialnego mają pozycję dominującą.

Obowiązek ten dotyczy w szczególności udostępniania zasobów informacyjnych z zakresu: 1) ochrony zdrowia; 2) transportu drogowego; 3) pomocy społecznej; 4) edukacji publicznej; 5) kultury oraz ochrony zabytków; 6) kultury fizycznej i turystyki; 7) ochrony środowiska i przyrody; 8) gospodarki komunalnej.

Podmioty samorządowe wymienione wyżej odpowiadają za zgodność z przepisami prawa udostępnionych zasobów informacyjnych lub treści oraz metadanych.

Podstawa prawna:

Art. 32 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 695):

W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9a:

b) po ust. 2a dodaje się ust. 2aa i 2ab w brzmieniu:

„2aa. Do przekazania, w celu udostępnienia w centralnym repozytorium, posiadanych zasobów informacyjnych oraz me-

tadanych opisujących ich strukturę są obowiązane podmioty reprezentujące osoby prawne samorządu terytorialnego, jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, podmioty reprezentujące lub inne osoby prawne, w których jednostki samorządu terytorialnego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 369, 1571 i 1667).

2ab. Udostępnieniu w centralnym repozytorium podlegają zasoby informacyjne będące w posiadaniu podmiotów, o których mowa w ust. 2aa, w szczególności w zakresie:

- 1) ochrony zdrowia;
 - 2) transportu drogowego;
 - 3) pomocy społecznej;
 - 4) edukacji publicznej;
 - 5) kultury oraz ochrony zabytków;
 - 6) kultury fizycznej i turystyki;
 - 7) ochrony środowiska i przyrody;
 - 8) gospodarki komunalnej.”;
- 3) po art. 9c dodaje się art. 9d i art. 9e w brzmieniu:

„Art. 9d. Podmioty, o których mowa w art. 9a ust. 2 oraz 2aa i art. 9c ust. 1a, które przekazują do centralnego repozytorium zasoby informacyjne lub inne treści oraz metadane opisujące ich strukturę, odpowiadają za zgodność z przepisami prawa udostępnionych zasobów informacyjnych lub treści oraz metadanych.

13. Zmiana niektórych terminów dla zarządu województwa w sprawach środowiskowych

Termin dla zarządu województwa do przekazania ministrowi właściwemu do spraw klimatu informacji o uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony powietrza został zmieniony z dotychczasowych 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska - do 14 dni od dnia uchwalenia tegoż programu przez sejmik, (który nadal ma na to 15 miesięcy od dnia otrzymania wyników oceny).

Z kolei uchwalenie przez sejmik województwa planu działań krótkoterminowych (w przypadku ryzyka wystąpienia w danej strefie przekroczenia poziomu alarmowego, informowania, dopuszczalnego lub docelowego substancji – art. 92 Ustawy Prawo o ochronie środowiska) powoduje obowiązek po stronie zarządu województwa przekazania tej informacji ministrowi właściwemu do spraw klimatu niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni. W poprzednim stanie prawnym było to po prostu „niezwłocznie”, teraz obowiązek ten został doprecyzowany poprzez wprowadzenie uzupełniająco terminu 14-dniowego.

Podstawa prawna:

Art. 31 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 695):

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 94 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zarząd województwa, w terminie nie później niż 14 dni, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw klimatu informację o uchwaleniu przez sejmik województwa programu ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91. Zarząd województwa przekazuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni, ministrowi właściwemu do spraw klimatu informację o uchwaleniu przez sejmik województwa planu działań krótkoterminowych, o którym mowa w art. 92.”;

14. Możliwość zmiany programu operacyjnego w razie konieczności spowodowanej COVID-19

Jedną z ustaw wchodzących w skład Tarczy Antykryzysowej dedykowana jest szczególnym rozwiązaniom wspierającym realizację programów operacyjnych w sytuacji wystąpienia pandemii koronawirusa. Jeden z przepisów tej ustawy ma zastosowanie do zmiany programu operacyjnego opracowanego przez zarząd województwa.

Zmianę taką przyjmuje zarząd województwa w drodze uchwały, co wymaga wcześniej uzyskania opinii ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Następnie uchwała taka jest przekazywana Komisji Europejskiej.

Podstawa prawna:

Art. 14. 1. Ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. (Dz. U. poz. 694):

W przypadku gdy na skutek wystąpienia COVID-19 konieczne jest dokonanie zmiany programu operacyjnego:

2) *opracowanego przez zarząd województwa – zmianę programu operacyjnego przyjmuje zarząd województwa w drodze uchwały, po uzyskaniu opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego – i przekazuje Komisji Europejskiej.*

15. Wyłączenie wymagań dotyczących selektywnego zbierania odpadów komunalnych

W ramach Tarczy Antykryzysowej wojewoda został wyposażony w kompetencję do zmiany lub wyłączenia wymagań dotyczących selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w drodze zarządzenia.

Ponadto, na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta wojewoda może zmienić częstotliwość odbierania odpadów komunalnych oraz sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, określone w uchwałach rady gminy.

Podstawa prawna:

Art. 11c. Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, 567 i 568):

1. *Wojewoda może, w drodze zarządzenia, zmienić lub wyłączyć wymagania dotyczące selektywnego zbierania odpadów komunalnych, określone w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 150 i 284).*

2. *W zarządzeniu, o którym mowa w ust. 1, wojewoda może także, na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, zmienić częstotliwość odbierania odpadów komunalnych oraz sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, określone w uchwałach rady gminy wydanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.*

3. *W przypadku wydania zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, na obszarze województwa lub jego części, których zarządzenie dotyczy, nie stosuje się wymagań dotyczących selektywnego zbierania odpadów komunalnych, określonych w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.*

Przedstawione powyżej rozwiązania obecne w Tarczy Antykryzysowej i dotyczące funkcjonowania samorządu terytorialnego obejmują stan prawny na dzień 21 kwietnia 2020 r. Zgodnie z zapowiedziami rządowymi, należy oczekiwać uchwalenia w najbliższej przyszłości kolejnej odsłony tarczy poświęconej samorządowi terytorialnemu, tzw. Tarczy 3.0, która bez wątpienia wymagać będzie oddzielnego opracowania.

Stan prawny na dzień 20.04.2020 r.

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego powstał w 2015 r.
Jest państwową jednostką budżetową podległą MSWiA.
Działa na rzecz dalszej profesjonalizacji samorządu terytorialnego i administracji publicznej.

EKSPERTYZY NIST, ul. Zielona 18, Łódź 90-601
Sekretariat tel. +48 42 633 10 70
e-mail: sekretariat@nist.gov.pl